

GYŰJTŐ: KAPITÁNY ORSOLTA

GYŰJTÉS IDEJE: 1980.

TART.: SOMODOR KÖZÉGBEN GYŰJTÖTT KOVÁCSVES-
TERSEGRE VONATKOZÓ ALDATOK

3 lap

Földrajzi mutató: Somodorok

szákmutató: XV

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRONIS

ÁTVEZETVE AZ EGYS. LTK.

434a és TETELE ALÓL

4340/1980 adattár

TV/57/3.

1980 december 17. Somodor

Somogy megye

Gyűjtő: Kapitány Orsolya, 1980

Adatközlő: Illés Lajos Kovács /1901 rom. katolikus/ Somodor, Rózsacei u. 63.

A családban édesapja folytatta a kovács mesterséget, tőle tanulta. Édesapja községi kovács volt Sásdon, Kisbáron halt meg.

Illés Lajos 1901-ben Kishajmáson született. A mesterség kitanulását édesapja mellett kezdte, majd Kovács Gyula kovácsmester mellett tanult két évet Somogygesztiben.

Kovács Gyula Mernyei születésű volt.

Illés Lajos három éves inaskodás után 1917-ben szabadult, segéd lett.

Segéd éve alatt nagyon sok helyen megfordult-Mászlópuszta

Bogáton

Kutason

Batéban

Inas éve alatt a mester nem adott fizetést, csak ellátásban részesítette, ill. amikor a faluban bucsu volt, kapott egy kevéske pénzt. A szülők nem fizettek a gyerek tanításáért a mesternek/ tulajdonképpen a gyerek az elkészített darabokkal fizetett.

1921 után már nem ment egyik helyről a másikra, mert megnősült. Ezért olyan helyre igyekezett elhelyezkedni, ahol biztosabb volt a megélhetés. Ezért gazdaságokba ment dolgozni.

1921-ben került először izben Somodorba. Itt a MIR gazdaságban dolgozott. 1929-ig volt itt, majd innen Diósba onnan pedig Alsóbogátra ment. Itt is a MIR gazdaságban dolgozott.

Somodorba 1947-ben jöztek vissza. Letelepédtek házat épültek 1948-ban. A ház végébe műhelyet épített, amit hamarosan be is rendezett.

Műhely berendezése

Kohó, köművessel készíttette

A fujó végétől egy "szákjavas" megy a tűz helyére
amely ki van furva apró lyukakra és ott jön ki a le-
vegő a tüztérre.

A műhelyben látható összes szerszámos polcot és jádát a mes-
ter maga készítette.

A satupadot Kaposváron vásárolta. A fújtatót Toponáron vette
egy embertől új állapotban

A nyerdanyagot a munkához Kaposváron vásárolta.

Amikor a készlete/főleg acél / kifogyott, a faluban fuvarost
fogadott és bekocsizott anyagért.

Nem minden munkához használt új anyagot. A parasztok álta-
lán hoztak hozzá ocskavasat, amelyből el kellett készíteni
a kívánt darabot.

A műhelyben található szerszámokat vásárolta ill. maga készítette.

A műhelyben mindeféle kovács munkát elvégeztek amivel megbiz-
ták a rendelők. Általános volt mezőgazdasági szerszámok /kapa.ásó/
eke, kapálóeke, stb készítése.

Lovakat patkoltak - futólovakat, fuvaros lovakat. egyaránt.

Készítettek építkezésekhez ácskapcsot, szögeket, csavarokat stb.

A munka a kovácsnak a kohó beütésével kezdődött.

Munkadarab elkészítéséhez szükséges darabot levágták és meg-
kezdték a formálását. A kovácsnak mindig pontosan kellett tud-
ni, hogy mekkora anyagból mit tud kivenni.

A család nagyon nehéz körülmények között élt.

A mesterséget nem nagyon becsülték meg. Ez abból is kiderült, hogy átlagos árszabása volt minden mesternek és gyakran előfordult, hogy a "pógárok" sokalták a munka elvégzéséért a fizettséget. Ezért előfordult nem egy esetben, hogy a mester kénytelen volt olcsóbban dolgozni, mint amit megállapítottak az adott munkáért központilag.

A családnak vagyona nem volt. Két gyereket neveltek - a fiú kitanulta a mesterséget, de nem folytatja. A lány nem tanult, htb.

A családnak Somodorban 1 hold földje és 800négyyszögöl kertje volt. Ezt a földet munkálták. Állatokatn tartottak-~~ak~~

tehén

aprójószág.